

SALTSJÖBADENS

FÖRSAMLINGSBLAD

SALTÄREN

Nr 2•2010

Att Avstå -
Läs om Mariadöttrarna
i Vallby

Jag avstår så gärna!

Jag avstår så gärna! Du får gärna ta hand om det här! Ta det du bara... För visst finns det ett och annat man gärna slipper. Eller skulle välja att vara utan om valmöjligheten fanns.

Ibland vill vi inte avstå, inte alls. Men vi har inget val. Vi måste avstå, även om det är det sista vi vill. Och det gör ont, mycket ont. Något händer med oss. Kanske växer vi, så småningom, någon gång, på något sätt. Att sätta ord på vad som händer och att någon lyssnar till min berättelse, vill lyssna, vill se, kan spela stor roll på den fortsatta livsvägen. Något som gör att jag väljer vägen framåt. Trots allt.

Jag avstår så gärna! Från saker jag tröttnat på, kläder jag inte längre vill ha. Uppgifter av olika slag som tar av min tid. Ta det du bara! Skönt att bli av med det, helt enkelt.

Och visst är det skönt då det blir luftigare i garderoben. Eller då jag får tid över till det jag vill. Någon annan tog hand om det, i bästa fall kom det till glädje och nytta på något vis. Kanske gjorde det skillnad ändå. En tanke som tröstar då vi lever med allt vi behöver och mer därtill.

Tänker på människor jag hört om och läst om. De som varit mer radikala i sitt liv och sina val. Liv och val där man avstått inte för sin egen vinning och bekvämlighet utan för något annat, någon annan, i första hand.

Tänker på 6-åringen som till klädsamlingen "för barn i fattiga länder" i skolan valde sin tuffaste tröja.

"Men inte skall du ge den! Det är ju den du gillar bäst, dessutom är den alldeles ny!" utbrast hans mamma. "Välj någon du inte vill ha längre".

Sonen tittar på sin mor och säger lite upprört "Men då blir det ju fel igen!".

Det är många år sen den förundrade mamman berättade om sin son. Men berättelsen hör till det jag alltid kommer att

bära med mej på något sätt.

Han visste så väl vad han själv skulle vilja ha om valet skulle stå mellan hans nya tuffa tröja och den urtvättade som sett sina bästa dagar. Det tankeväckande, snabba svaret. "Men då blir det ju fel igen". Han såg lite längre, hans val blev lätt, "Jag avstår så gärna!"

Tanken går vidare till en annan liten pojke. Skorpan i Bröderna Lejonhjärta.

"Ibland måste man våga - fast man är rädd - annars är man ingen människa bara en liten lort", utropar Skorpan, tar sats - och gör det som han helst

vill slippa! Just där och då gäller det. Det finns ingen att avstå till. Nu gäller det! Om det skall finnas något hopp för något bättre. En bättre framtid.

Och där i språnget för något större, just där, händer något med Skorpan, något som också gagnar honom, inte bara dem han hjälper.

Kanske är det så att just då, plötsligt, förstår han hur viktig han är. Han, Skorpan, behövs! Vad han väljer spelar roll! Och han väljer med hela sej. Sin tanke, sitt hjärta, ja, hela Skorpan. Med all kärlek, omsorg och uppbackning han har fått ta emot.

Han är ingen liten lort. Han är en människa! Han kan se lite längre. Och välja.

Att avstå. Eller inte avstå.

Nu gäller det!

Där i språnget för något större, just där, händer något med Skorpan, något som också gagnar honom, inte bara dem han hjälper.

av **Eva Romar-Heimdahl**
Diakon i Saltsjöbadens församling

Wilhelm Örnsten

Claes Peter Vilhelm Herlitz
Henry Marinus Havbro Nielsen
Ingrid Ann-Marie Lingegård
Mabel Elsa Ingegerd Gripenlöf
Michael Andrew Karnig
Ester Maria Engqvist
Ella Birgit Müllern-Aspegren
Anders Gunnar Wistrand
Abel Eriksson
Hans Roland Lundqvist
Karin Maj Brita Gotby
Bengt Yngve Nilsson
Lars Magnus Ekeberg
Jan-Eric Hellströmer

Tack och adjö!

Diakon Eva Romar-Heimdahl har fått en ny tjänst och flyttar med hela sin familj till Norrtälje.

Det är snart tio år, som Eva arbetat som församlingsdiakon i församling, en tid som varit fylld med en mängd olika uppgifter och uppdrag; det enskilda samtalet, sorgegrupper, utbilda volontärer och kamratsjälavårdare, gudstjänster på sjukhuset och Sjötäppan, i kyrkan och Skogsö, församlingsutflykter och många andra uppdrag.

Det är både glädje och sorg i vårt farväl, Eva är en del av vårt arbetslag, glädjen är allt roligt och fint vi tillsammans fått uppleva, och glädjen att familjen hittat en plats där de ska fortsätta.

Kyrkoherde Lasse Svensson

Avtackning sker söndagen den 14 mars i högmässan och med lunch efteråt

Mariadöttrarna

Inom kyrkan har det alltid funnits människor som följt en kallelse att leva i kyskhet, fattigdom och lydnad. I och med reformationen försvann ordenslivet men har börjat spira igen sedan mitten av 1900-talet. I Vallby utanför Enköping lever och verkar Mariadöttrarna av Den Evangeliska Mariavägen, en av sju evangelisk-lutherska kloster-gemenskaper i Sverige. På nästa uppslag kan du läsa om ett besök hos dem och om livet i en klostergemenskap anno 2010.

VÄND!

Att avstå från sig själv

Om ett systerskap där enkelheten ger rum för mer

TEXT OCH FOTO: ÅSA KÄLLÉN-LINDH

MÅNDAG. Det brinner i knutarna! Nästa tema av Saltaren kommer ut under Fastan och temat är Avstå. Idén är en intervju med Birgittasystrarna i Djursholm. Men efter resultatlösa försök till kontakt under närmare en vecka börjar min deadline närma sig obehagligt snabbt. Ett vagt minne dyker upp... nunnor ute på landet i Enköpingstrakten. Jag googlar men får inte fram mycket. Orten heter Vallby, något om ett samband med Hornö. Hornö! Där hade ju jag min första tjänst som nybakad socionom. Ett terapeutiskt behandlingshem för missbrukare. Nu blir jag intresserad. Jag hittar numret på Eniro och ringer upp. En djup, vänlig röst i andra änden. Jaså, bråttom? Så snart? Jag måste prata med de andra systrarna. Vi återkommer.

TISDAG. På väg till Vallby kloster och Mariagården. Ska träffa systrarna kl 13.30. Är sen efter en förmiddag med konstant strul på jobbet. Neeeee! Måste tanka! Stressar och kör för fort. Dåligt väglag. Vet att jag ska svänga av vid Grillby. Var är Grillby? Snälla, dyk upp snart! 13.15. Inget Grillby. 13.25. Grillby! Jaa, nu är jag nästan framme! Kör omedelbart fel och har ingen aning om var jag är. Kartan ligger oanvänd bredvid. Jag vet ju hur jag ska köra, har ju memorerat vägen. Men det är något fel. Det stämmer inte. Ringer till Mariagården och får en lugn, snäll röst i luren som säger åt mig hur jag ska köra. Efter ytterligare tre samtal vid lika många vägsکیل så kommer jag fram, tjugo minuter försenad. Tre kvin-

Syster Johanna

Syster Christina

Syster Bodil

nor i blå nunnedräkter tar emot mig på gårdsplanen. Alla ler vänligt, och vi skratrar åt mina desperata telefonsamtal. De leder mig in i en sal där ett bord står dukat med hembakta kakor, bullar och nybyggt kaffe. Vi sätter oss, syster Johanna, syster Bodil, syster Christina och jag som drar mitt första andetag på cirka två timmar.

— Du kom hjärtats väg, säger syster Bodil, när jag klagar över att de inte har någon hemsida med vägbeskrivning. Den vägen, säger hon och plirar lite finurligt, kommer de som verkligen vill komma hit.

MARIADÖTTRARNA och Vallby kloster grundades av Gunvor Paulina Norrman och växte fram under 1940-talet. Hon kom dit från Hornö ungdomsvårdsskola, då ett hem för flickor "på glid", där hon hade arbetat som lärare sedan 1928. Ett till kropp och själ tungt arbete som krävde närvaro på alla plan dygnet runt, året om. Paulina Mariadotter, som kom att bli hennes andliga familjenamn, fick en kallelse av Gud med ett budskap om frigörelse av den ensamma kvinnans förmåga och livskraft. Uppdraget hon fick och livsregeln man ännu idag lever efter är Försoning och Kärlek och att göra jungfru Maria "känd, älskad och ärad".

I dag har Mariafamiljen utökats med hem i Limhamn, Kollund i Danmark och Nådendal i Finland samt Vadstena, som sedan 1988 tillhör den katolska kyrkan. Systrarna lever i egendoms gemenskap i dessa öppna hem. Fattigdom i det materiella men i ett rikt inre liv och med ge-

nerösa sociala kontakter. De missionerar inte men träffar många människor, inte minst konfirmandgrupper, som kommer på besök. Systrarna lever i enhet, en av rörelsens hörnstenar, vilket betyder att de inte har någon moder eller abedissa. Allas röst är lika viktig oavsett ålder eller tid som Mariadotter. Några av dem är födda så sent som på 1980-talet.

Livet består i en rytm av bön och arbete, "att vara stilla och leva i gemenskap". Vara stilla, förstår jag efter ett tag, betyder att be. Vara stilla för att kunna lyssna noga och uppfatta de små nyanserna i budskapen från Gud. "När människan lyssnar talar Gud. När människan lyder handlar Gud".

Sedan tillkommer naturligtvis allt det arbete som en stor familj innebär. Systerskapet består av 25 systrar varav 12 för tillfället lever i Vallby.

Jag frågar hur de ser på begreppet Avstå?

— Om jag avstår...? Visserligen, men det är inte det jag främst tänker

på. Jag tycker inte att jag har valt bort något, jag har valt till något, säger Syster Johanna

— Jesus säger, om någon vill efterfölja mig så försake hon sig själv. Det betyder att sätta sig själv ur fokus, ur centrum. Det är vad klosterlivet innebär. Jag gör ett medvetet val utifrån en Guds kallelse. Jag vill detta! Då öppnas något helt annat när jag har valt att avgränsa mitt liv. Eftersom vi lever ett så enkelt liv finns det inte så mycket att avstå ifrån rent materiellt. Det handlar mer om att avstå från mig själv. Fasteperioden innebär att vi mer medvetet fastar från oss själva och vårt ego, säger Syster Bodil

— Att avstå från mig själv kan innebära att lämna en livshållning eller att öva mig

på det Gud vill att jag ska bli bättre på. Ett liv som efterföljande är väldigt konkret i synen på sig själv och andra. Det handlar om försoning och kärlek, säger Syster Johanna.

— Jag kom till Mariadöttrarna hjärtevägen. Jag hade erfarit en ton och kände att det här måste jag pröva, säger syster Bodil.

För att bli syster hos Mariadöttrarna så måste man lära känna livet där under ett år som provsyster. Därefter går man vidare på mognadsvägen som vägsyster, eller novis, under fem år.

—Det är ett helt nytt liv man ger sig in

Man har heller inga fasta priser, gäster på besök tar själva ansvar för vad de betalar för mat och logi.

— Under Mariagårdens första år hade man det otroligt fattigt, säger syster Bodil. Paulina Mariadotter hade sagt upp sig från Hornö och de hade inget! Men Herren sörjde för dem och de fick det de behövde. Vi har fortfarande ingen säker ekonomi men Herren sörjer för oss också.

Systrarna tar emot gäster som kommer till Mariagården. Kvinnor, som kommer för att vila upp sig av olika anledningar eller kanske som en del i ett sökande.

— Vi lever på tro och bön och i människoomsorg, säger syster Christina. Kvinnor kommer till vårt hem och delar syster-gemenskapen. Vi tar emot kvinnor i alla åldrar. En del hjälper gärna till. Det kan betyda att man torkar disk. En del behöver bara få vila.

i, berättar syster Christina.

Systrarna lever tillsammans som en familj, en organism med full öppenhet om egna brister och tillkortakommanden. Det innebär en ständig övning och ett pågående arbete i försoning med sig själv och kärlek till sina systrar.

— Försoning inbegriper både synden och skulden. Om andra har gjort ont mot mig så kan det vändas till någonting gott. Ont behöver inte föras vidare. Att avstå ifrån mig själv är en god väg att gå för att Gud och kärleken ska nå oss och det föder glädje, säger syster Bodil.

Mariadöttrarna får inga bidrag från Svenska Kyrkan eller någon annanstans ifrån, men det händer att församlingar eller enskilda vill stödja deras arbete.

EFTER vårt samtal runt kaffebordet är det dags för vesper, en bönestund som hålls vid solens nedgång. Jag följer med in i det lilla kapellet där andra systrar redan har tagit sina platser. Jag sitter längst bak och ser de blå doken röra sig i takt med orden i bönerna och sångernas toner. Rösterna klingar nästan magiskt vackert i den enkla lilla lokalen. Fönstren är målade med motiv ur bibeln med naiva penseldrag, men i den förtätade atmosfären dras jag in i bilderna och känner en behaglig ro. En ro jag tar med mig när jag lämnar systrarna och återvänder varifrån jag kom. ■

Ett sinnligt föredrag i fastetid

med Ylva Eggehorn

Författaren, lyrikern, journalisten och psalmförfattaren Ylva Eggehorn predikar i kyrkan och håller föredrag

söndag 28 februari

Kl 11.00 Predikan i gudstjänsten
Kl 12.15 Lunch i Församlingshemmet
kl 13.00 Föredrag *Avstå och leva nära*

Välkommen!

**Musikhögmässa 14/2 kl 11.00
i Uppenbarelskyrkan**

Bob Chilcotts

A Little Jazz Mass

Saltsjöbadens kammarkör
under ledning av
Björn Paulson

Christian Mjörndal - Piano
Ulf Tjärnström - Bas
Kalle Källman - Slagverk

Fri entré

Kollekten går till kyrkans internationella arbete

Noll koll på Bibeln – 3 träffar

Tre träffar för dig som inte vet något men är nyfiken på Bibelns texter och mening. *Så skrev man, så tänkte man, så började det. Så hänger texterna ihop. Så kan texterna ge mig nåt idag.*

Tre tisdagar 2, 9, 16 mars kl 20.00 – 21.15 i kyrkoherdens rum
Kursledare Lasse Svensson

Textläsarkurs

Praktiska övningar vid ambon (lilla talarstolen). Du lär dig mikrofonteknik, frasering och betoning för att fånga textens innebörd. Kursledare komminister Thomas Arlevall.
Välj **ett** av följande datum: tis 16/2 kl 14.30, sön 21/2 kl 13.00 efter gudstjänst & lunch, sön 7/3 kl 13.00 efter gudstjänst och lunch. Plats: Uppenbarelskyrkan

Kyrkans språk med symboler och ritualer

En enkel kurs om varför vi har kors, vatten, vin, osyrat bröd mm. Vad betyder egentligen ord som amen, gradualpsalm, kyrie. Allt detta får du reda på under en träff.
Kursledare: pastorsadjunkt Jenny Ehnberg.
Välj **ett** av följande datum: mån 8/3 kl 19.00 **eller** tis 9/3 kl 14.30. Kursen ges även i höst.

Att vara gudstjänstvärd

Att bli välkomnad vid kyrkporten är viktigt och första steget in! Ordet *välsignad* som används i bibeln betyder faktiskt *välkommen*. Vi ger och delar tips och råd med varandra hur du på bästa sätt kan bli en välkomnare. Kursledare kyrkoherde Lasse Svensson & kyrkvärd Christina Ekeberg.
Välj **ett** av följande datum: sön 28/2 kl 13.00 efter gudstjänst & lunch **eller** sön 14/3 kl 13.00 efter gudstjänst & lunch. Plats: Uppenbarelskyrkan

Att be

Framför allt vill jag att ni ska be, säger aposteln Paulus. Och Jesus säger gång på gång *be, be, be!* Ibland har vi några som leder bönen i kyrkan, ibland ber vi ensamma. Vi delar erfarenhet, tankar och kunskap om bönen plats i gudstjänsten. Kursledare: diakon Eva Romar-Heimdahl
Välj **ett** av följande datum: 24/2 kl 19.00–20.30 **eller** 2/3 kl 13.00–14.30
Kursen ges även senare i vår. Plats: Församlingshemmet

Bönens mystik – Hjärtats samtal med Gud

Vi söker oss in i bönen landskap. En hemlighetsfull och fascinerande plats med många olika uttryck och former; de egna bönerna, bönerna i kyrkan, böner direkt från hjärtat och böner med tusenårig historia. Allt från vardagsbön till djupaste mystik. Inga förkunskaper krävs.

Kursavgiften (frivillig) är 200 kr och inkluderar kursmaterial
Sista anmälningdag 22/2
Kursdatum: torsdag 25 feb, torsdag 4 mars, torsdag 11 mars kl 18.30–20.00
Kursledare: Bo Lindkvist. Plats: Församlingshemmet

Kamratsjälvård – orienteringskurs

Om lyssnandets konst och möjligheter och om modet att finnas för varandra. Detta och mera samtalar vi om i Kamratsjälvård.
Onsdag 17 feb, 3 mars, 17 mars, kl 14 – 15.30 i Församlingshemmet

Anmälan & information

Församlingsexp. tel 748 19 00.
E-post:
saltsjobaden.forsamling
@svenskakyrkan.se
Kurserna är kostnadsfria om inte annat anges

Gudstjänster & musik 14 februari-21 mars

ALLA EVENEMANG SKER I UPPENBARELSEKYRKAN UTOM NÄR ANNAT ANGES

Söndag 14 februari

Kl 11.00 Musikhögmässa
A little jazz mass.
Kammarkören och jazz
musiker dir Björn Paulson.
Fastan inleds. Insamling till
hjälparbetet Hela Världen.
Final på Palmsöndagen
den 28 mars

Tisdag 16 februari

Kl 9.30 Barn gudstjänst
Tema: Alla hjärtan

Fredag 19 februari

Kl 18.00 Ung i kyrkan

Söndag 21 februari

kl 11.00 Gudstjänst

Söndag 28 februari

kl 11.00 Högmässa

Söndag 7 mars

kl 11.00 Högmässa

Onsdag 10 mars

Kl 9.30 Barn gudstjänst
Tema: Livets bröd

Söndag 14 mars

kl 11.00 Högmässa
Avtackning av diakon
Eva Romar-Heimdahl
Sång av Psaltarkören
Kyrklunch

Tisdag 16 MARS

Kl 18.30 Konsert i Kyrkan
med klassisk japansk och
svensk musik. Entré 100:-
Info tel 748 10 00

Söndag 21 mars

Min Kyrka
Kl 11.00 Familjegudstjänst
Tema: Ljus
Våffelförsäljning. Pengarna
går till fasteinsamlingen

Kl 18.00 Konsert
Kyrkokören framför
Vivaldis Gloria med
orkester och solister
Entré 60:-

JAPANSK

och klassisk svensk musik spelas av Kiyo
Wada, piano & Hugo Ticciati, fiol

Tisdag 16/3 kl 18.30
i Uppenbarelskyrkan

Entré 100:-

Medlemmar i Japanska föreningen 60:-
Ungdomar under 18 år samt musikstuderande gratis

För mer info se affischer och vår hemsida

PRÄSTOST!

Prästostförsäljning
Fredag 19 mars
i Saltsjöbaden Centrum

HAITI

Församlingen i Saltsjöbaden
fortsätter att i gudstjänsterna
göra extra insamlingar till stöd
för de drabbade på Haiti

MÄSSA

UPPENBARELSEKYRKAN

TISDAGAR KL 11.45

ONSDAGAR KL 18.30

*Fr liten
bönestund
på Skogsö
onsdagar kl 9.00*

HÄR KAN DU NÅ OSS:

Församlingsexpeditionen
Kyrkplan 2 133 34 Saltsjöbaden
tel: 748 19 00 fax: 717 49 09
saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se

Kyrkoherde

Lasse Svensson tel 748 19 10

Komminister

Thomas Arlevall tel 748 19 11
Anna Höglund tel 748 19 12

Pastorsadjunkt

Jenny Ehnberg tel 0722 00 79 40

Diakon

Eva Romar-Heimdahl tel 748 19 13

Församlingsassistent

Ulrica Hamrin 748 19 14

Redaktör/Informatör

Åsa Källén-Lindh 748 19 06

Kyrkomusiker

Katja Sjalander tel 748 19 15
Björn Paulson *vikarie* tel 0701 52 80 09
Jenny Tjärnström, *tjänstledig*

Kyrkoskrivare

Christina Cervin Enell tel 748 19 00

Kyrkoherdeassistent

Margareta Ekdahl tel 748 19 09

Ekonom

Johan Kågebo tel 748 19 07

Förskolan Nyckelpigan

Prästkragen tel 748 19 33/34
Röda/Gula tel 748 19 31/32

Förskolechef

Lena Åhman Blom tel 748 19 35

Vaktmästare

Agneta Blomquist tel 748 19 23
Hasse Ohlin tel 748 19 21
Micke Jakobsson tel 748 19 20

Gravärenden

Micke Jakobsson tel 748 19 20
teltid: ons, fre kl 10-12

Skogsö kapell och kyrkogård

Kurt Fallström tel 748 19 22
teltid: mån-fre kl 11-12

Saltaren

Redaktör/Formgivare:
Åsa Källén-Lindh tel 748 19 06
Ansvarig utgivare: Lasse Svensson
Tryck: Skotte + Wassberg Tryckeri

Mailadress till kyrkans medarbetare:

fornamn.efternamn@svenskakyrkan.se

Kyrkan är öppen: vardagar kl 8-16.30
lö-sö kl 10-16.30 eller till sista gudstjänst
Skogsö kapell öppet alla dagar kl 8-19
Exp:en är öppen må-fr kl 9-12, 13-16
Telefontid må-fr kl 9-12, 13-15.30